

doc. de 1198 (*Cart. Poblet*, 118). De *Sokkera* NP fem. documentat a Algèria (*Galg.* 353) i Aràbia, on s'observa que és sobrenom amb el sentit de «sucre, dolça com un sucre».

Alguns són compostos amb l'är. *bint* 'filla': *Vintanyos*, *Vintarab*

VINTANYÓS

Partida rural del terme de Setla i Mira-rosa (XXXIII, 68). Suposo är. *bint* 'anuz' 'la de boc's', 'la pleta dels boc's', format amb *bint* 'filla', amb el valor exponencial 'la de', i una forma vulgar intermèdia entre singular i plural: perquè «cabrón castrado» és en *PAlc.* 'anzí, plural 'unúç' i en *RMa.* «hircus: 'anz pl. 'unuz» (p. 414); -anos canviat en -anyos per la infl. del cat. *anys* = mossàr. *annos*.

VINTARAB

Canviat en «*Avintarab*: sarracenum» en un doc. de Poblet, S. XII (*Cart.*, p. 122), per ultracorrecció de la reducció de *Avin* > *Vin* en els masculins: aquest devia pendre model de la seva mare: *bint A'rab* 'filla d'un àrab'.

VINTIBRIGA

Nom d'una collada entre el Priorat i el Cp.Tarr., terme d'Arbolí, recollit per Joan Sales en l'enq. que hi féu 1951 o 52 per a l'*Onom.* (*E.T.C.* I, 266), de l'är. *Iben täbrük* 'el de la benedicció', nom d'acció de forma II de l'arrel *barak* 'beneir': *nibárrak* 'alà «Benedicere, benedictionem ab aliquo justo recipere» amb matisos semblants en Boqtor, en Tedjini i en Probst. Quan s'arriba dalt d'una collada es donen gràcies a Déu i «on fait agenouiller le chameau» (Beaussier).

VINTIBUDELL

Pda. munt. te. Prades, prop del de Vallclara: enq. de Joan Sales, 1952 (*E.T.C.* I, 265).

PARÒNIMS: b) *Muntibudell* en el N. de Mallorca, turó de 640 alt., te. de Lluc, entre *Manut* i *Mossa*, oït *muntibudell* (XLII, cf. Masc 5B5). c) *Fabudell*, Canyada de *tabudell* (XX, 57.4) en el te. de Mont-roig (Matarranya). El nom (c) deu venir de *täbdil* 'permuta, barata'. I els altres dos compostos, de *Iben täbdil* 'el de la barata', 'lloc que hom ha permutat per un altre'. És el nom d'acció del verb *baddal* «trans-

formar, desfigurar» (*PAlc.*) i també «canviar» allí i en autors vulgars (Dozy, *Supl.* I, 58), «déguisement, travestissement» (Boqtor) potsers confós popularment amb *täbfil* (acció de falsificar, de fer cessar, d'esguerrar) (*RMa.*, *PAlc.*, Almakkari: Dozy, I, 92); car *t* es torna *d* en els manlleus romànics, i darrere l'emfàtica la *f* es pronuncia *é*. Havent arribat a *tebd(e)l* s'hi intercalà una vocal per poder mantenir la *b* del grup *bd*, vocal que fou *u* darrere la *b*, i ajustada al cat. *budell*. En *Muntibudell* hi hagué propagació de la nasalitat i adaptació a *Mont-* perquè era un turó; explicació més satisfactòria que *bint Abu Abd a'l-Lab*, proposat en el vol. I, 210.

En *Apèndix* dels noms en *Vin-*, vagi-n'hi un en *Ven-*, provinent, com els altres, de l'är. *iben* 'fill de': *VENACA*, *Fonteta de ~*, en el te. de Tormos (XXXIV, 129.8). De l'arab *Iben hakam*, de l'arrel *hkm* 'jutjar', «judex, judicare, iudicium» *RMa.* 88, 445; «juez elegido de la una parte» (*PAlc.*, 281.11). Recordem el nom del califa *Al-häkem*.

VINAIXA

Poble de les Garrigues a mig camí de Les Borges a Montblanc.

PRON. *bináša* a l'Albi, *binášša* a Juneda i a la Pobra de Cérvoles (1934, Exc. 215), i en l'enq. de Vinaixa 1936 (XI, 140-6). Malnom ètnic: *nyecus*, i dita tòpica «a *Vinaixa* / tinc la caixa» (Mn. Plassa de Prades).

MENC. ANT. *Mj. S. XIII*, carta de població donada per Ramon Berenguer IV a *Vimbodí* (veg. aquest art.). Dóna com aff^o occid. «in termino de *Avinaxa*»; 1153: (Morera, *Tarr. Cri.* I, § 21); 1154: «ecclesiam de palatio de *Avinaxa*» (Kehr, *Papsturk.*, p. 338); 1187: *Auinaxa* (Balari, *Orig.* 169); 1191: *Auinaxa* (Kehr, o. c. 538); 1194: *Auinaxa* (Mas, *NHBna*, XIII, 203); 1195: *Auinaxa*, butlla de Celestí III (Mn. Segura, *Veu del Monts.* 1893, 839, ja indicà l'etim.); 1198: castrum de *Avinaxa* (*Cart.* de Poblet, p. 9); 1204: villam de *Avinaxa* (*ibid.*). Altres cites de 1195 i 1333 en CCandí, *Mi.Hi.Ca.* II, 497 i *BABL* V, 122; 1253: *Auinaxa* (Morera, *Tarr. Cri.* II, § 17); 1359: *Vinaxa* (*CoDoACA* XII, 39); 1389: *Avinaxia* (*Homen. a Rubió i Lluch* II, 137); 1420: *Uinaxia* (*ibid.*).

ETIM. És un NP molt usual a Al-Andalus, entre molts: *Ibn 'Asšja al Qurašš*, en *Al-Ħušani*, *Hist. dels Judges de Córdova* (p. 118 del text är.). 'Asšja era el nom de la mare tan divulgat: recordem la copla «tres moricas me enamoran en Jaén: *Aixa*, *Fátima* y *Marién*».

Aquest topònim es repeteix en molts NLL menors, p. ex. *Mas de Vinaixa*, te. de Culla (XXIX, 72.80. *Les*